

Reis september 2023

Mee op deze reis; Leo den Hertog uit Doetinchem en Jaap en Lia van der Spek uit Poederrijen.

Voordat de eigenlijke reis begint, is er al heel veel werk verzet. De goederen die we krijgen worden gesorteerd, gecontroleerd en geregistreerd. Deze keer hebben we een vrachtwagen vol met schoolmeubelen erbij. De Oleanderhof in Arnhem heeft alles vervangen en wij mogen het meenemen naar Moldavië. We hebben een dochter in Arnhem wonen, vandaar dat we helemaal daarvandaan schoolmeubelen krijgen. Goed, best, superleuk. Maar onze opslag is te klein voor zo'n

hoeveelheid. En het moet voor de zomervakantie opgehaald worden terwijl wij pas in september gaan. Het handigst zou zijn om het daar in de buurt op te slaan.....

Jaap werkt bij Quiks en hij krijgt een goede inval. Er komen juist aardappelen uit Arnhem binnen en hij denkt; "Aardappelen hier, dat betekent lege opslagruimte daar". Hij legt contact met familie Kodde en krijgt een heel positieve reactie terug, de spullen mogen daar opgeslagen worden.

Op 12 mei reizen we af naar Arnhem, we mogen ook meteen een

presentatie geven, dan weten de kinderen waar hun oude meubels naar toe gaan. 14 juli wordt al het meubilair naar de opslag gebracht en 26 augustus gaan we met een gesponsorde trailer er naar toe, het kan er allemaal in tot verbazing van de mensen die komen helpen. Het is wel een heel gepuzzel, dit model is niet stapelbaar dus moet alles zo goed mogelijk in elkaar geschoven worden.

5 September laden we de vrachtwagen van Leo in Brakel, hier blijft een gedeelte staan. We hebben zoveel gekregen dat het echt niet past.

Op 11 september zijn we vanuit Doetinchem vertrokken. Jaap en ik zijn daar zaterdagmiddag (de 9^e) al naar toe gegaan, het scheelt op maandag anderhalf uur en dat is precies de tijd die we extra nodig hebben om die dag bij Truckstop D8 in Tsjechië te komen. De vrachtwagens staan netjes langs de kant in een woonwijk geparkeerd. Leo is bij de naaste bewoners wezen vertellen dat we met een hulptransport naar Moldavië gaan en de buren hebben er geen bezwaar tegen dat er twee vrachtwagens staan. Behalve die ene zeikerd, hij woont dertig meter verderop, maar komt dus wel klagen. Hij belt ook naar de politie.....En terwijl wij 's avonds in Leo zijn favoriete eettent zitten, komt de politie daadwerkelijk aan de deur. (Alie, de vrouw van Leo, was niet in orde en thuisgebleven).

De vrachtwagens moeten weg. We mogen wel bij de school parkeren, pal in de zon, en dat met zeer zomerse temperaturen.....Er wordt besloten dat de vrachtwagen van Leo daar naar toe gaat, wij blijven waar we zijn, lekker in de schaduw. Wel zo prettig als je moet slapen.

Maandag om 00.10 uur reden we weg en om 10.40 uur stoppen we in Tsjechië. De rijtijden zitten erop. We (proberen te) gaan slapen, maar het is meer dan 30° en er zit geen stand-airco in de vrachtwagen.

Jan en Anneke van Gent, onze medestrijders, zijn inmiddels ook gearriveerd, maar zij mogen met de camper het terrein niet op. Dat is echt uitsluitend voor vrachtwagens. Ze mogen wel samen met ons eten. Evenals in februari is het gemakkelijk om in alle toonaarden "oké" te horen zeggen. De bediening is supersnel en het eten smaakt voortreffelijk.

Om 19.45 uur gaan we weer rijden, in Slowakije kopen we een tolkastje. Het betalen van de tol voor ruim een uur door dit land lijkt niet zo nodig, maar er is de laatste tijd heel veel controle. En waar het voor humanitair transport eerst nog gedoogd werd, staat er nu een boete op van € 600,00.

Dat kopen gaat niet vanzelf, bij het loket waar we staan kennen ze het woord "truck" niet en willen

ons naar een ander loket sturen. Dan valt het woord "camion" en is het wel duidelijk wat we willen. Bij de grensovergang naar Hongarije zijn we blij dat we de tolkastjes hebben gekocht, er wordt ook deze nacht intensief gecontroleerd. Om 6.30 uur zijn we de ring van Boedapest voorbij en gaan we opnieuw (proberen te) slapen. Maar ook nu is het heel warm, we slapen/ rusten tot 12.00 uur en besluiten dan om te gaan eten. Na het eten gaan de mannen nog even plat en om 16.00 uur gaan we weer verder. Bij de grens Hongarije /Roemenië heb je altijd controle. De paspoorten zijn natuurlijk in orde, door naar het volgende loket. Daar wordt normaal gesproken de CMR (vrachtbrief) gecontroleerd.

De douaneman zegt heel blij; "Holland?" Vertelt dan in het Engels dat Hollanders de langste mensen van Europa zijn. Vervolgens

ratelt hij een rij Nederlandse voetbalclubs op, met de plaats waar ze thuishoren. PSV Eindhoven noemt hij niet, dus dat vullen we aan. Dan mogen we meteen door, hij heeft niet een papier gezien! En dan is Leo aan de beurt, maar na een enthousiast : "Arnhem, Vitesse" mag ook hij meteen doorrijden.

Om 01.00 uur gaan we weer slapen, heerlijk om dat gewoon een nacht te kunnen doen.

Woensdag 13 september om 11.00 uur mogen we dan weer verder rijden, de verplichte rusttijd zit erop. Rond 18.00 uur staan we aan de grens Roemenië/Moldavië en om 23.30 uur zijn we erover.

En ter verduidelijking voor degenen die al vaker "mee op reis" zijn geweest; we hebben er niet veel langer over gedaan dan wanneer we met 3 chauffeurs op 2 vrachtwagens rijden. Dat komt omdat we nu heel veel 's nachts hebben gereden, dan ligt je gemiddelde snelheid hoger. We rijden naar het douaneterrein in Balți en kunnen daar heerlijk slapen. Van de voorgaande keren hebben we onthouden dat er zelfs geen toilet was waar je 's nachts naar toe kunt.

Maar tijden veranderen en er staat nu een toiletgebouw.....met daarin gewoon het gat.....

Papierwerk bij de douane duurt altijd een paar uur per vrachtwagen. Dus als we om 14.00 uur "vrij" zijn is dat mooi volgens planning. In die tussentijd gaan we alvast snoep inkopen voor onze "handel". We gaan naar Neculăieuca en krijgen een warm onthaal bij Gheorghe en Tamara in Casa Speranta. Hier lossen we een aantal schoolmeubelen waar om gevraagd was. Ze hebben voor een tolk gezorgd, Valeriu heeft een aantal jaren in Nederland gewerkt en wil graag helpen.

Vrijdag 15 september gaan we door naar Grădinița. We zijn nog maar net vertrokken als we aangehouden worden door de politie. Op de vraag waar we naar toe gaan, zegt Jaap; "Grădinița".

De agent kijkt heel wazig en zwaait dan dat we door mogen. De reden van zijn wazige blik? Grădinița is Roemeens voor "kleuterschool". Dus die rare Hollander gaat naar de kleuterschool.....?

Rond 11.00 uur zijn we een heel eind op weg en komen we bij het buurdorp. Dat dorp heet Plop Stiubei, en wat doe je dan als je een chauffeur bij je hebt die als bijnaam kabouter Plop heeft? Juist, even een foto maken. Terwijl we daar staan om Leo fatsoenlijk met "Plop" op de foto te krijgen stopt er ineens een auto. Er komt een man uitgestormd en we worden bijna

gesmoord in een berenomhelzing. Het is Sergei, de burgemeester van Grădinița, ons contactpersoon, die langs kwam en blij verrast ziet dat we er al bijna zijn.

Tegen half twaalf zijn we op plaats van bestemming. Er is al hard gewerkt om het pad naar de opslagruimte vrij te maken, bomen die in de weg staan worden gewoon omgezaagd.....

Ook nu moeten er nog een aantal takken af, een vrachtwagen heeft best veel ruimte nodig om een bocht te kunnen nemen. Geen probleem, een telefoontje van Sergei en er komt iemand met een kettingzaag. Het gaat niet Arbo-proof, maar de weg is in minder dan geen tijd vrij gemaakt.

De jongens van de school helpen enthousiast mee met lossen. Ze zijn daar net als hier, ze sjuuwen liever dan dat ze in de klas zitten. Op hun schoolkleding zijn ze heel zuinig, de blouses worden eerst uitgetrokken en netjes opzij gelegd. Er is niet echt een uniform maar een donkere broek of rok en daarop een witte of lichtgekleurde blouse is wel aan bevolen.

Om 18.10 uur zijn beide vrachtwagens gelost en gaan we genieten van een heerlijke maaltijd bij Leuntea –Vin. Daarna gaat, na enig geharrewar, Leo gewoon in zijn truck slapen en nemen ze ons mee naar het naastgelegen dorpje Leuntea. Daar woont de moeder van Raia en Inna. (Raia is de vrouw van burgemeester Sergei) Inna is met een Hollander getrouwd en woont al jaren in Eibergen. Dat lost

het taalprobleem op (Russisch hebben wij nooit geleerd). Naast het huisje waar hun moeder woont staat een huisje dat ze aan het moderniseren zijn. Er is al verwarming in aangelegd, een douche en een toilet. Daar mogen wij slapen. Moeder woont 's zomers in haar eigen huisje, in de winter heeft ze hier haar onderkomen.

Zaterdag 16 september. We gaan eerst snoep inkopen, daarna honing bij de vader van Andriana. Ze gaat er echt voor staan met in iedere hand een glas met wat honing zodat we eerst kunnen proeven. Hierna willen we nog graag even bij Maria kijken, zij kreeg van ons kippen in maart en we zijn heel benieuwd of het haar geholpen heeft. De kippen doen het goed en er lopen inmiddels ook ganzen en een hondje. Maar wat intens verdrietig. We dachten dat haar man ergens ver weg was, maar dat is niet zo. Er is sprake van huiselijk geweld en wel in die mate dat Sergei meteen de politie belt en nog dezelfde dag ervoor zorgt dat Maria met kinderen en spulletjes naar een ander adres verhuist.

's Middags hebben we de tijd aan onszelf. Leo gaat heerlijk buiten in de zon op een stoel zitten dutten. Maar dat is niet naar de zin van Oma. Het is een klein vrouwtje, maar ze plukt Leo aan zijn arm overeind neemt hem mee naar binnen en maakt hem duidelijk dat hij daar op bed moet gaan liggen. Ik denk dat ze die Hollanders maar aparte mensen vindt.

's Morgens zat ik op de stoep omdat we even moesten wachten. Sergei komt met een stuk karton aan waar ik op moest gaan zitten, maar oma haalt een kleedje, vouwt dat een paar keer dubbel, beduidt mij om te gaan staan, legt het kleedje neer en zegt; "Sit dee". Tenminste zo klinkt het, het is Moldavisch voor : "Ga zitten".

Nog zoets grappigs, Jaap en ik willen een rondje door het dorp lopen. Omaatje komt ons achterna en beduidt ons dat we de andere kant op moeten lopen. Voor zover wij begrijpen omdat van die kant Sergei zal komen. Later horen we van Inna dat ze bang was dat we zouden verdwalen. En dat in een dorpje met twee straten en een aantal dwarspaden.....

Zondag 17 september gaan we evenals in februari naar klooster Martha en Maria. Wat arm zo'n godsdienst. Buiten zitten bedelaars, binnen is het een en al pracht en praal. Het is heel warm en heel vol binnen. We zijn er dan ook niet lang geweest, er wordt heel veel in- en uitgelopen.

Er is daar op het terrein ook een soort badhuis met geneeskrachtig water. Dat hebben we de vorige keer niet gezien dus lopen we er naar toe. Er komt juist een vrouw naar buiten die kopje onder is geweest. Ze weet ons duidelijk te maken dat ze dit om de paar maanden doet en zich daar heel goed bij voelt. "Maar", zegt ze ;"Je moet er wel in geloven, anders helpt het niet". Jaap gaat even voelen met een zere vinger, helaas.... De vinger doet nog steeds af en toe pijn.....

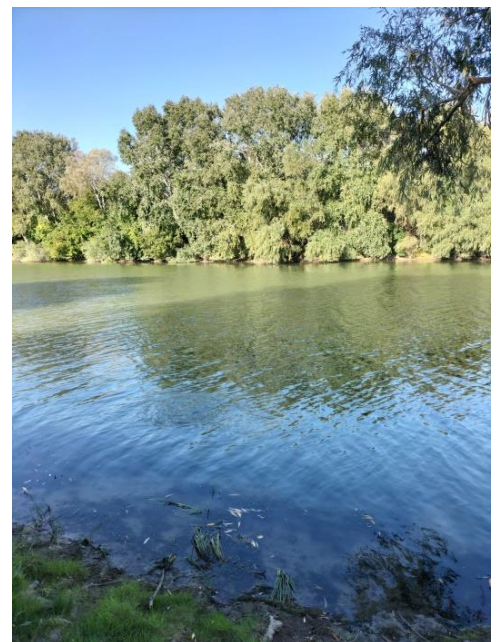
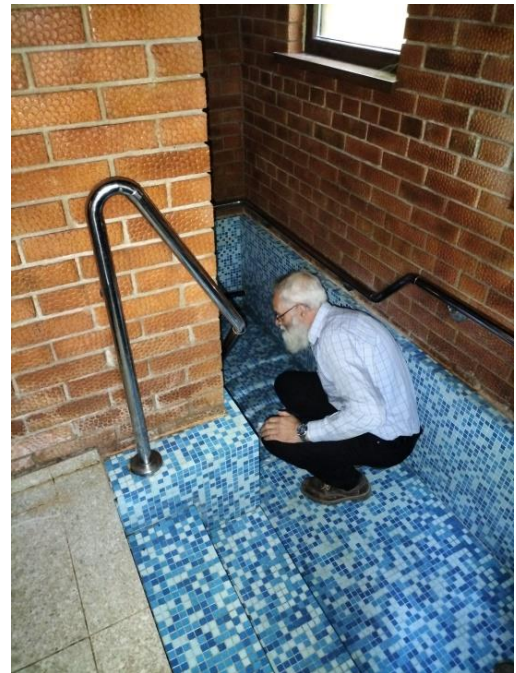
Ook deze keer krijgen we een rondleiding en zien en horen toch weer andere dingen dan de vorige keer. In het Stefan de grote kerkje (dat helemaal van hout is) krijgen

we om de beurt een plank en een hamer in

onze handen. Er is een legende die vertelt dat in het begin van het christendom tijdens de vervolgingen, de mensen op deze manier boodschappen doorgaven. Er liep dan iemand die , of echt een beetje vreemd was, of iemand die deed alsof, met die plank door de stad en timmerde daarop in een bepaald ritme. Ook de kant waar hij sloeg gaf een ander geluid. Op deze manier wisten de mensen dan of ze bij elkaar konden komen en waar, of dat het juist niet veilig was. Leo, als voormalig bakker, wil heel graag in de bakkerij kijken maar helaas

mag dat niet. We eten ook deze keer in het klooster, maar nu zitten we bij de nonnen in een aparte ruimte. Blijkbaar is er niet op ons gerekend, het vlees ontbreekt, zo horen we later, maar dat halen we 's avonds ruimschoots in als we eten bij Anatoli en Elena, vrienden van Sergei, ergens vlakbij rivier de Dnjepr. Onvoorstelbaar dat het land aan de overkant in oorlog is, het ziet er zo mooi en vredig uit!

Maandag 18 september zijn we al vroeg op. We gaan op bezoek bij Tatjana, een weduwe met 4 kinderen. Ze werkt in de stad in de fabriek en moet om 7.20 uur met de bus mee. Dus we staan om iets over half zeven al bij haar binnen. Het salaris is niet voldoende met 4 opgroeiende, schoolgaande kinderen. Ook hier kunnen we concreet hulp bieden met een koppel kippen en voer. Sergei vraagt of we naar nog een gezin willen. Hij rijdt een stukje, stapt uit en roept iets. Vanachter het hek komt onmiddellijk antwoord. Ook hier bij Dmitri en Ira zijn ze al wakker en staat de oudste klaar om naar school te gaan.

In plaats van een paar kilometer lopen mag ze nu met de burgervader meerijden. Het jongste kind is pas 15 dagen, we zijn nog nooit zo vroeg op de dag op kraambezoek geweest. Er is zoveel blijdschap en liefde hier ondanks de moeilijke omstandigheden. Ook hier zal hulp gegeven worden.

Voor we de terugreis aanvaarden gaan we nog een bezoek brengen aan de basisschool in Plop-Stiubei. Van de schoolmeubelen die we in februari gebracht hebben is een deel hier naar toe gegaan en ook van deze vracht komen er juist aan terwijl we daar zijn. Wat opvalt is de gedrevenheid van het personeel en de kraakhelderheid van de school.

Om 11.30 uur vertrekken we richting Nederland en 's avonds om 23.15 uur zijn we de Karpaten over en

stoppen in Bretcu (Roemenië) waar Jan en Anneke na veel wederwaardigheden ook zijn aangekomen. Ze hebben pech gehad met de camper en na dagen wachten een huurauto vanuit Nederland gekregen. Ze willen toch doorrijden naar Grădinița. Vanuit de NGK in Waardhuizen wordt de verbouwing van een flat gesponsord en ze willen met eigen ogen zien hoe het werk vordert.

Dinsdag 19 september vertrekken we na een gezamenlijk ontbijt. We stoppen nog even voor een kop koffie in Vladeni, en hier kopen we zoals op iedere reis Roemeense honing. Om 16.15 uur zijn we bij de grens, er staat weer eens een gigantische rij vrachtwagens. Deze keer besluiten we om er langs te rijden, meestal wordt het wel geaccepteerd als je met een humanitair transport bezig bent. Een uur later zijn we aan de Hongaarse zijde en rijden naar het Familyhotel in Balástya. We hebben zo onze vaste pleisterplaatsen in de loop der jaren.

Woensdag 20 september gaan we om 4.30 uur rijden. Het inleveren van het tolkastje in Slowakije is wel even een dingetje, het staat nergens aangegeven en voor we er erg in hebben zijn we al in Tsjechië. Later horen we van collega's dat je vlak voor de grens van de weg af kunt er aan de andere kant weer op komt en dan op precies dezelfde plaats mag inleveren als waar je het gehaald hebt.

Waarna je met een rare kronkel weer naar de andere weghelft moet... Bij truckstop D8 gestopt, eten, slapen en om 02.30 uur weer gaan rijden. Als we bijna in Nederland zijn nemen we afscheid van Leo, hij gaat hiervandaan rechtstreeks naar huis. Met een vertraging van drie kwartier tussen Düsseldorf en Duisburg zijn we om 13.30 uur weer op Nederlandse bodem. We gaan meteen de trailer inleveren. De truck brengen we op vrijdag terug. Dan is ook deze reis ten einde. Soli Deo Gloria.

Vanuit de invalshoek van Leo:

Ik heb het als een voorrecht beschouwd dat ik mee mocht naar Moldavië: Er nestelt een virus in je denken wanneer je een paar keer dat gedaan hebt. En met "dat" bedoel ik: hulpgoederen wegbrengen naar landen waar ze die goed kunnen gebruiken. Wat betreft Moldavië kwam ik er nu voor de derde keer.

De oplegger achter mijn truck werd beschikbaar gesteld door een kennis van mij, die een transportbedrijf heeft in Isselburg. Waarvoor dank !

Deze werd ruim een week voor het transport geladen en gestald bij een bedrijf hier in de buurt.

Op de bewuste zaterdag dat Lia en Jaap kwamen deze opgehaald en zodoende stonden er dus twee combinaties in de straat tegenover ons huis. Niemand had er last van !

Wat wel wat lastig was, was het feit dat Lia er zondagmorgen heel vroeg er achter kwam dat ze haar kleren was vergeten. Dus zijn ze vroeg in de morgen even naar huis geweest om e.e.a. op te halen. Ik word wakker en mis een auto. Nou ja, slecht nieuws hoor je vroeg genoeg, dus maar eens even afwachten; en zie daar: ruim voor kerktijd is de auto alweer terug. Met het bovengenoemde verhaal erbij. Dat zijn dan zo van die dingen die je met smaak kan vertellen als er gevraagd wordt hoe het gegaan was.

Het was fijn om met z'n tweeën te rijden: Jaap steeds voorop, want ik had nog nooit via Tsjechië en Slowakije naar Hongarije gereden. De eerlijkheid gebied mij te zeggen dat ik meer van het landschap heb genoten dan gekeken hoe de route was.

In Hongarije, Roemenië, Moldavië kwam ik er achter dat ze mais verbouwen voor de korrel; de rest wordt gebruikt als strooisel onder de beesten (denk aan stro)

Daardoor wordt er ook duidelijk een anders ras mais verbouwd. De eerste aanblik is: wat een mislukte oogst. Terwijl dat dus niet zo is. Een beetje kort door de bocht geredeneerd, kun je zeggen dat wij hier de maisplant compleet hakselen, en in die landen de maisplant alleen gedorst wordt. En dit geldt dan ook voor de vele bunders zonnebloemen die verbouwd worden. Wist u dat de zonnebloem meedraait met de zon? Iedere dag opnieuw? Wat heeft de Heere een wonderen in de schepping gelegd.

Zowel op de heen- en op terugreis heb ik heerlijk alleen in de truck gezeten; en Jaap en Lia hebben het ook naar de zin gehad, want anders was Lia wel komen buurten. En vanaf deze plaats ook nog dank je wel voor alle koffie.

In Moldavië wordt je vanzelf stil als je beseft welke welvaart wij hebben, en onder welke minimale omstandigheden daar geleefd wordt.

Wel het ik het idee dat (zeker Roemenië, waar je doorheen rijdt) het land heel langzaam vooruit gaat. Maar onderschat de dreiging vanuit Rusland niet. Transnistrië ligt aan de rand van Moldavië en heeft nauwe banden met Rusland. En ik begrijp dat er dan zorgen zijn, gezien wat Rusland in de Oekraïne doet.

Na een voorspoedige terugreis kwam ook ik zonder ongelukken donderdag weer thuis. Met recht: God zij dank.